

væsentlig ringere end indkøringsperioden i en vuggestue, hvor der lægges vægt på, at dette sker regelmæssigt og uden afbrydelse. Samtidig har det i teorien været anført, at barnets følelsesmæssige evne til at slutte kontakt udvikles i de første år af dets levetid, og at små børn derfor skal beskyttes mod for mange forskellige kontakter. Det anføres desuden, at hvis barnet ikke får udviklet en tæt gensidig og tryk kontakt med de primære omsorgspersoner, eller hvis den etablerede kontakt afbrydes brat eller særligt før den sproglige alder har for tilfældig karakter, kan der ske skade, som det er svært at genoprette. Der henvises til betænkningens afsnit 6.4.4.

4.6.2. Udvalget om Forældremyndighed og Samværs overvejelser

Udvalget mener, at der foreligger umiddelbart modstående hensyn, når spørgsmålet vedrører samvær med små børn, og at dette dilemma forstås, jo yngre barnet er. Det er i den forbindelse vigtigt at anerkende, at der foreligger en konfliktsituation mellem forældrene, hvis bopælsforælderen modsætter sig samvær i det af samværsforælderen ansøgte omfang eller modsætter sig, at der i det hele taget fastsættes samvær på et tidligt tidspunkt af barnets liv. Denne konflikt gør det yderst vigtigt, at der foretages en kvalificeret afvejning af hensynet til, at barnet så tidligt som muligt opnår tæt kontakt med samværsforælderen og samtidig bevarer tryghed og stabilitet.

En sådan afvejning kan kvalificeres ved, at der udfoldes bestræbelser på at afdække forholdene mellem forældrene og mellem forældrene og barnet. Udvalget mener således, at det i sager med små børn er yderst vigtigt, at der inddrages børnesagkyndig ekspertise, og at myndighederne i højere grad er opmærksomme på vigtigheden af, at forældre til små børn bibringes forståelse af barnets og hinandens situation. Således skal udvalget anbefale, at der i sager med små børn som overvejende udgangspunkt inddrages børnesagkyndige med henblik på en afdækning af forholdene og en videre målretning mod eventuelle tiltag, som kan medvirke til en eventuel forligsmæssig løsning mellem forældrene. Udvalget skal her særligt pege på anvendelse af tværfaglig sagsbehandling i statsforvaltningerne og på vigtigheden af opfølgning på eventuelle aftaler mellem forældrene.

Udvalgets flertal på 13 medlemmer mener endvidere, at den nuværende praksis i nogen grad kan vanskeliggøre barnets følelsesmæssige tilknytning til samværsforælderen, idet der efter flertallets opfattelse udvises en for høj grad af tilbageholdenhed med at fastsætte hyppige og kortvarige samvær. Flertallet skal

derfor også anbefale, at samvær med mindre børn overvejes tilrettelagt med større hyppighed, end tilfældet er i dag. Dette skal dog ses i snæver sammenhæng med det ovenfor beskrevne dilemma og udvalgets anbefaling om en øget grad af opmærksomhed på at bibringe forældre forståelse af den situation, barnet befinder sig i – herunder at barnet og bopælsforælderen gøres trygge ved samværet. Flertallet er således opmærksomt på, at bopælsforældrens indstilling til samvær har en helt afgørende og central betydning, når der er tale om de helt små børn. Afgørelserne vil til enhver tid skulle træffes efter en konkret skønsmæssig vurdering i forhold til det enkelte barn.

Udvalgets flertal skal dog også pege på, at mange faktorer kan spille ind i forhold til, hvor tidligt et samvær kan fastsættes og med hvilken hyppighed. Således er der afgørende forskel på, om der er tale om bevarelse af en allerede etableret følelsesmæssig relation mellem barnet og samværsforælderen, eller om der er tale om etablering af en sådan. Hvis barnet og samværsforælderen allerede på tidspunktet for fastsættelse af samvær har etableret en følelsesmæssig relation, vil der i mange tilfælde kunne fastsættes samvær med overnatning med små børn (9-12 måneders alderen). Den geografiske afstand mellem forældrene samt forældrenes arbejdsforhold mv. vil dog ligeledes have betydning.

Særligt om samværets optrapning – herunder optrapning til et samvær med overnatning – skal udvalget bemærke, at dette må afhænge af en konkret skønsmæssig vurdering. Udvalget mener, at det må være afgørende, at der sker en kvalificeret – herunder en børnesagkyndig – vurdering af et optrappingsforløb, og at der også på dette tidspunkt udfoldes bestræbelser på at afdække forholdene mest muligt og bibringe forældrene en fælles forståelse af barnets perspektiv.

Et *mindretal* i udvalget på 2 medlemmer kan ikke tiltræde det øvrige udvalgs anbefalinger, hvad angår samvær med mindre børn. Mindretallet mener, at en praksis, hvor man som udgangspunkt anbefaler hyppigere samvær end i dag, kan have alvorlige udviklingsmæssige konsekvenser for børn under 2-3 år.

Det er grundlæggende psykologisk viden, at små børns tilknytning til deres primære omsorgspersoner er det vigtigste overhovedet i forhold til en sund og harmonisk udvikling, ligesom det har været dokumenteret, at adskillelse fra og utryghed i relationen til den/de primære omsorgspersoner er yderst risikabelt for et barns udvikling. Dette gælder især gennem de første seks år af barnets liv. Hvis det lille barn skal skifte hjem og primær omsorgsperson måske flere